

# HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 29 oktober 2003

Ö 4692-02

KLAGANDE

Riksskatteverket, 171 94 SOLNA

MOTPART

LL

SAKEN

Utmätning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sverige, avd. 6, beslut den 2 december 2002

i mål ÖÄ 3872-02

---

## HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen lämnar överklagandet utan bifall.

## YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksskatteverket har yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens beslut, skall fastställa tingsrättens beslut.

LL har bestritt ändring.

## SKÄL

Frågan i målet är om kostnad för massagebehandling i visst fall bör beaktas vid bestämmande av förbehållsbeloppet vid utmätning av sjukbidrag.

LL har i Högsta domstolen om sina förhållanden anfört bl.a. följande. Motparten utsattes för sexuella övergrepp från tidig barndom till tidiga tonår. Försäkringskassan remitterade motparten för vård till Helheten AB i Göteborg. Helheten AB driver en rehabiliteringsverksamhet där behandlingen utgörs av samtal, fysisk träning och massage. Massagebehandlingen utfördes av diplomerade massören och kroppsterapeuten LO som LL fick förtroende för. Samtidigt med massagebehandlingen fick hon psykiatrisk vård. Hon går fortfarande i regelbunden samtalsbehandling och har tidvis behov av sluten psykiatrisk vård. LL har fortsatt med massagebehandlingen men kostnaden kan med nuvarande regler inte ersättas av försäkringskassan.

Till stöd för sin talan har LL åberopat läkarutlåtande från överläkaren SW vid Liljedalsmottagningen i Kungälv kommun, intyg av CEO vid Västra Götalands läns allmänna försäkringskassas lokalkontor i Kungälv, intyg av kuratorn MH vid psykiatriska kliniken på Kungälv sjukhus, intyg av legitimerade sjukgymnasten AA vid medicinkliniken på Kungälv sjukhus, intyg av IT m.fl. vid stöd- och boendeteamet inom socialtjänsten i Kungälv kommun samt intyg av diplomerade massören och kroppsterapeuten LO.

Riksskatteverket har inte ifrågasatt nödvändigheten av och kostnaden för LLs massagebehandling men gjort gällande att tillägg till normalbeloppet inte skall göras för vårdkostnader som inte omfattas av systemet med det s.k. högkostnads-skyddet inom hälso- och sjukvården. Enligt Riksskatteverket saknas det i vart fall särskilda skäl för att göra tillägg till normalbeloppet för de kostnader LL har haft för massagebehandlingen.

I 7 kap. utsökningsbalken finns bestämmelser om utmätning av lön m.m. Enligt 1 § första stycket 5 samma kapitel gäller bestämmelserna om utmätning av lön också i fråga om sjukbidrag. Av 4 § framgår att lön får tas i anspråk genom utmätning endast till den del den överstiger vad gäldenären behöver för sitt och familjens underhåll samt till fullgörande av betalningsskyldighet mot annan som vid utmätning av lön har bättre rätt till lönen. Den del av lönen som inte får tas i anspråk genom utmätning (förbehållsbeloppet) bestäms enligt 5 § med ledning av vissa normalbelopp, vilka skiljer sig åt beroende på om man är ensamstående, om man har barn osv. Normalbeloppen skall anses innefatta alla vanliga levnads-

kostnader utom bostadskostnad, som beräknas särskilt och läggs till normalbeloppen. Dessa belopp fastställs av Riksskatteverket med tillämpning av särskilt angivna kronbelopp och beräkningsgrunder.

Normalbeloppen utgör schabloner för normala fall och kan frångås när omständigheterna i det särskilda fallet föranleder det även om intresset av likformighet talar för att schablonerna tillämpas i största möjliga utsträckning. Det kan finnas skäl att särskilt beakta ofrånkomliga fasta utgifter och utgifter som föranleds av medicinska skäl (jfr Gregow, Utsökningsrätt, 3 uppl. 1996, s. 332 och Walin m.fl., Utsökningsbalken, 3 uppl. 1998, s. 267 f. samt NJA 1993 s. 679, 1994 s. 226 och 2000 s. 121). Något stöd för att det inte skulle gå att beakta sådana kostnader som inte ryms inom hälso- och sjukvårdens system med patientavgifter och högkostnadsskydd finns inte.

Massagebehandling är i regel en levnadskostnad som omfattas av normalbeloppet. Av utredningen framgår att massagebehandlingen ingår som en del i en omfattande och mångfacetterad behandling som har sin bakgrund i LLs långvariga psykiska besvär och fysiska åkommor. I läkarutlåtande och intyg framhålls att det är av utomordentlig vikt att massagebehandlingen får fortsätta.

Det står klart att LL skulle lida allvarligt men om hon förlorade ekonomisk möjlighet att fortsätta massagebehandlingen (jfr NJA 1994 s. 429). Kostnaderna för LLs massagebehandling är föranledda av hennes psykiska besvär och fysiska åkommor och de bakomliggande omständigheterna är så särpräglade

att det får anses föreligga särskilda skäl för att göra tillägg till normalbeloppet när hennes förbehållsbelopp skall bestämmas.

På grund av det anförda kan Riksskatteverkets överklagande inte vinna bifall.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lars K Beckman, Victor,  
Dahlöf (referent), Lindeblad och Calissendorff  
Föredragande revisionssekreterare: Falkman Walhagen